

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

**Masarykova základní škola a Obchodní akademie,
Tanvald, Školní 416**

Školní 416, 468 41 Tanvald

Identifikátor školy: 600 010 473

Zřizovatel: Město Tanvald, Palackého 359, 468 41 Tanvald

Školský úřad, 28. října 18, 466 82 Jablonec nad Nisou

Termín konání orientační inspekce: 15. - 17. května 2000

Čj.	084 298/00-3200
Signatura	oh3ft102

Škola v současné době sdružuje základní školu, střední školu (Obchodní akademii) a školní družinu.

Ve střední škole jsou žáci vyučováni ve čtyřletém studijním oboru 63-41-M Obchodní akademie (JKOV 63-17-6/00). V době inspekce Obchodní akademii navštěvovalo 93 žáků, po jedné třídě v prvním až čtvrtém ročníku. Ve školním roce 1998/99 proběhly první maturitní zkoušky. Do prvního ročníku školního roku 2000/2001 se přihlásilo do obou kol přijímacího řízení celkem 66 žáků, přijato bylo 28. Cílovým stavem je dle ředitelky školy vždy jedna třída s maximálně 24 žáky.

Orientační inspekce se zaměřila na průběh vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura, v cizích jazycích, vybraných dalších předmětech, odborných ekonomických předmětech a výpočetní technice. Současně ve vztahu ke sledovaným předmětům posoudila řízení školy a změny, ke kterým ve škole došlo od poslední inspekční návštěvy v říjnu 1997.

Hodnocení vychází z hospitační činnosti a jejich výsledků, vyhodnocení všech podkladových materiálů, z rozhovoru s pracovníky školy, prohlídky prostor školy, studia vybrané povinné a další vedené dokumentace a žákovských prací.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura

Výuku českého jazyka a literatury zajišťuje ve všech čtyřech ročnících jeden vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) navštívila jednu jazykovou a čtyři literární hodiny, z toho jednu v nepovinném předmětu vyučovaném ve čtvrtém ročníku a nazvaném seminář českého jazyka a literatury.

Časová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem. Učební osnovy jsou plněny v prvním až třetím ročníku, ve čtvrtém ročníku nebyla v předmětu český jazyk a literatura ke dni zahájení inspekce vypracována předepsaná jedna kontrolní slohová práce.

Sledované hodiny probíhaly v účelně vybavených kmenových třídách. Žáci využívali jazykové učebnice, čítanky a v jazykové hodině pracovali s Pravidly českého pravopisu. Vyučující používal doplňkovou literaturu, kazetový přehrávač k recitační ukázce, zápisy formuloval na tabuli nebo si je žáci opisovali z učebnice. Čtenářské zkušenosti formou referátů nebyly v hodinách prezentovány.

Literární hodiny byly vedeny převážně metodou řízeného rozhovoru při opakování, frontální výklad faktograficko-popisného charakteru byl kombinován s četbou ukázek v učebnici. Žáci četli text poprvé, nebyli schopni aplikovat učivo, neboť se museli nejdříve v knižních výrazech orientovat. V hodině semináře došlo ve výkladu k věcné chybě. Jedna hodina ve čtvrtém ročníku byla věnována opakování mluvnických maturitních témat písemnou i ústní formou. Bylo využito zpětné vazby. V hospitované jazykové hodině v prvním ročníku bylo využito skupinového vyučování a samostatné práce žáků. Úkoly realizované pomocí jazykových příruček naplňovaly teoretický popis jazykových jevů, příklady nebyly aplikovány, zůstaly ilustrací teorie.

Úvodní motivace byla sledována v jazykových hodinách. Aktualizace byla náhodná a zejména v literárních hodinách scházelo využití mezipředmětových vztahů. Žáci nebyli pozitivně motivováni hodnocením, jejich komunikativní dovednosti se nedařilo rozvíjet. Pomoc vyučujícího spočívala v dokončování jejich mnohdy spontánních verbálních formulací, heslovitých a někdy i nespisovných.

Respektování osobnosti žáka a oboustranná tolerance byly zřejmé. Verbální projev vyučujícího byl spisovný s výraznou artikulací charakterizující jeho osobnost.

Žáci mohou využívat školní knihovny a od počátku školního roku i nově budovaného informačního centra. Sami vydávají měsíčník „Školní noviny“. Sešitů využívají k zaznamenávání teorie, k jazykovému i slohovému procvičování, ale i k vypracování kontrolních slohových prací. Do studijních průkazů si klasifikaci zaznamenávají sami.

ČŠI kontrolovala písemné maturitní práce z českého jazyka letošního školního roku. Ze zadaných čtyř témat si všichni žáci až na jednoho vybrali ke zpracování stejné úvahové téma. Další nabízená témata - referát, komentář a esej nevyužili. Hodnocení písemných maturitních prací obsahovalo rozlišení jejich úrovně pravopisné i naplnění slohového útvaru, opomíjelo stránku stylistickou. Některé chyby zůstaly neopraveny. Po formální stránce byly sjednoceny, u některých prací byla snížena sdělnost obsahu nečitelností písma. Obsahově práce nepřevyšovaly průměr.

Při namátkové kontrole předepsaných kontrolních slohových prací byla zjištěna nedůslednost při opravách, jejich neadekvátní zařazování mezi průběžné procvičování do sešitů bez náležitých formálních zásad. Klasifikace byla doplňována plusem a mínusem. Žákům nebyla dána možnost volit alespoň ze dvou témat.

Výuka českého jazyka a literatury poskytuje žákům převážně faktografické poznatky s textovou ilustrací bez důrazu na jejich vlastní čtenářské zkušenosti a s využitím informačních zdrojů při aplikaci učiva. Výrazné nedostatky se projeví ve formální podobě předepsaných slohových písemných prací a v její absenci ve čtvrtém ročníku.

Celkově výuku českého jazyka a literatury hodnotí ČŠI jako ještě vyhovující, s převahou negativ.

Hodnocení kvality vzdělávání ve společenských vědách (občanská nauka, základy psychologie a sociologie, zeměpis cestovního ruchu)

Výuka společenských věd byla sledována v pěti hodinách u pěti vyučujících, z nichž vyučující zeměpisu cestovního ruchu má odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilost, ostatní předměty jsou vyučovány bez odborné způsobilosti. Časová dotace výše uvedených předmětů je v souladu s učebním plánem, učivo svým obsahem odpovídá učebním osnovám.

Předmětová komise společenských věd iniciovala mnoho akcí. Rovnoměrně pro všechny ročníky školy se uskutečnily kulturní i odborné exkurze, přednášky ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, protidrogovým centrem a úřadem práce, filmová představení podle literárních předloh. V době inspekce proběhla v jedné ze sledovaných hodin občanské nauky přednáška s diskusí o chování člověka za mimořádných situací. V další hodině občanské nauky se žáci seznámili s průběhem a závěry projektu „Kouření a my“ uskutečněného v šesti základních školách okresu. V obou hodinách vyučující jejich průběh a organizaci korigovali.

Většinu hospitovaných hodin společenských věd měli vyučující promyšlenou a navazovali na předcházející učivo. Název povinně volitelného předmětu základy psychologie a sociologie neodpovídá z větší části náplni předmětu rozpracované v tematickém plánu. Předmět se zabývá psychologií obchodu a svou podstatou je součástí maturitního okruhu marketing a management.

Výuka probíhala v kmenových třídách s nadprůměrnou estetickou úrovní a podnětností. Učebny byly vhodně vybaveny didaktickou technikou, která byla ve všech hodinách využívána. Žáci mají k dispozici učebnici cestovního ruchu a zeměpisné atlasy, vyučující mnozí pomocné materiály, pracují s doplňkovou literaturou a referáty žáků. Sešity si vedou žáci sami. Zápisy

osnovy promítané z meotaru, který jim slouží ke shrnutí probíraného učiva, si doplňují dle vlastního uvážení.

Sledované hodiny byly vedeny převážně metodou frontálně řízeného rozhovoru s úvodním opakováním. Při skupinové práci byli žáci vedeni ke schopnosti aplikovat učivo na příkladech z marketingové praxe. Ve skupinové prezentaci projektu žáků druhého ročníku se projevil účelné využívání zdrojů informací a alternativní postupy při řešení tohoto úkolu.

Motivačními zdroji bylo aktuální téma projektu i přednášky, soutěž v poznávání památek prostřednictvím didaktické techniky s využitím mezipředmětových vztahů a podporou sebehodnocení. Nízká provázanost získaných poznatků se projevila ve čtvrtém ročníku při ověřování pochopení látky filozofického charakteru s nejasným předáváním informací.

Ve sledovaných hodinách skupinového vyučování byla respektována osobnost žáků, jejich názory byly akceptovány a rozvíjeny. Vyučující pomáhali žákům při spontánních verbálních projevech s korekcí spisovnosti, někteří se sami dopouštěli chyb ve spisovném vyjadřování. Rozvoj komunikativních dovedností se dařil zejména při účinné podpoře aktivního učení a jeho prezentaci.

Kvalita výuky společenských věd je pozitivně ovlivněna dobrou úrovní materiálního zázemí školy, využíváním různých forem výuky, podporou aktivního učení a promyšleně plánovanými doprovodnými vzdělávacími akcemi. Rezervy jsou v rozvíjení souvislých spisovných verbálních projevů žáků.

Celkově hodnotí ČŠI výuku společenských věd na základě výše uvedených skutečností jako velmi dobrou s výraznou převahou pozitiv.

Hodnocení kvality vzdělávání v cizích jazycích (anglickém a německém)

Kvalita vzdělávání v předmětech povinného základu (první a druhý cizí jazyk) byla celkově hodnocena na základě šesti hospitací, zhlédnuta byla také jedna hodina volitelného předmětu konverzace v německém jazyce.

Týdenní dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá ve sledovaných hodinách schváleným učebním dokumentům. Tematické plány obsahují předpokládané cílové vedomosti i dovednosti, časové rozvržení do měsíců školního roku je stanoveno s ohledem na vstupní znalosti jednotlivých skupin žáků. Návaznost mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, průběžně jsou zařazovány reálie. Specifická odborná témata jsou učena od třetího ročníku a ve čtvrtém ročníku je jedna vyučovací jednotka v týdnu určena pro výuku cizojazyčné obchodní korespondence. Na základě požadavků obsažených v MŠMT ČR schváleném Standardu odborného vzdělávání pro obchodní akademie je však třeba v tematických plánech více konkretizovat výukové cíle odborného cizího jazyka.

V personálním obsazení jazykových předmětů docházelo v předchozích letech k častým změnám. Tato skutečnost dosud negativně ovlivňuje úroveň znalostí a dovedností žáků. V současné době jazyky učí dvě učitelky - obě s odpovídající pedagogickou způsobilostí. Výuka anglického jazyka je zajištěna s příslušnou odbornou způsobilostí, avšak německý jazyk je vyučován bez odborné způsobilosti. V dubnu tohoto školního roku odešla třetí učitelka na mateřskou dovolenou, její hodiny anglického jazyka jsou nyní suplovány nebo spojovány a učeny s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Optimální řešení této situace předpokládá vedení školy až od začátku nového školního roku.

Vzdělávání probíhá převážně ve specializovaných, účelně a dobře vybavených učebnách (televizory, videa, mapy, příruční knihovny, nástěnky s potřebnými informacemi). Ve všech sledovaných hodinách inspekce zaznamenala používání vhodných učebních textů (např. v anglickém jazyce jsou pro výuku používány učebnice řady Headway a podle potřebného

stupně obtížnosti jsou průběžně doplňovány kopírovanými texty i jinou vhodnou literaturou). Ve zhlédnutých hodinách byly používány i kvalitní audio nahrávky na CD nosičích.

Výuka byla vždy řádně připravena a vedena převážně v příslušném jazyce s maximální snahou o přiblížení probíraného učiva všem žákům. Projev vyučujících byl kultivovaný s dobrou hlasovou dikcí. Organizace vyučovací jednotky většinou vycházela z tradičního schématu. Inspekci bylo zaznamenáno průběžné rozšiřování slovní zásoby, čtení textu i poslech s porozuměním, exaktní výklad jazykových pravidel a následné procvičení. Pozitivně lze také hodnotit využívání mezipředmětových souvislostí a dalších informačních zdrojů. Menší důraz byl kladen na problémový přístup při práci s mluvnickým systémem osvojovaného jazyka, na samostatný souvislý projev žáků, na procvičování komunikativních situací.

Celková atmosféra všech hospitovaných hodin byla vstřícná, nestresující, učitelky sledovaly pokrok žáků v dovednostech a učivo bylo podáváno věcně správně.

K průběžnému posouzení výsledků vyučovacího i učebního procesu volí učitelky obvykle formu dílčích (drobných) kontrolních prací, jejich správnost je bezprostředně vyhodnocována a následně jsou ještě vyučujícími opravovány. Samostatné písemné práce jsou zaměřeny na mluvnické učivo a překlady i na slohová cvičení vycházející z domácí přípravy žáků, jsou řádně opravovány a opravy následně psány do školních sešitů. Písemné práce praktické zkoušky z cizího jazyka školního roku 1998/1999 jsou po formální i obsahové stránce bez závad, jsou koncipovány se záměrem prokázat znalostí žáků na základě zadání z odborné oblasti.

Maturitní otázky z obou vyučovaných jazyků vycházejí z připravených textů, na které navazují jednotlivé konverzační i mluvnické úkoly.

Ve škole je ustavena předmětová komise cizích jazyků, učitelky společně konzultují aktuální problémy a z těchto jednání jsou vedeny přehledné zápisy, které předávají vedení školy.

Inspekce hodnotí kvalitu plánování a přípravy výuky jako dobrou, personální obsazení je také na dobré úrovni. Prostorové podmínky, vybavení učeben, organizace, formy a metody práce jsou hodnoceny velmi dobře, motivace, hodnocení a interakce je na dobré úrovni.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem výuka poskytuje studujícím přiměřený a dostatečně široký rozsah jazykových prostředků, odborných poznatků i pracovních návyků. Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání cizích jazyků jako dobrou, odpovídající deklarovanému vzdělávacímu programu.

Hodnocení kvality vzdělávání v odborných předmětech (ekonomika, účetnictví, obchodní korespondence, úvod do zbožíznalství, zbožíznalství)

Hodnocení výuky odborných předmětů proběhlo na základě hospitací v hodinách, rozhovoru s vyučujícími, na základě sledování návaznosti učiva učebních osnov a z nich zpracovaných tematických plánů a z prohlídky praktických maturitních zkoušek z účetnictví.

Výuka probíhala podle učebních dokumentů platných pro vyučovaný obor, časová dotace sledovaných hodin odpovídala učebnímu plánu schválenému ředitelkou školy pro školní rok 1999/2000. Ve stávajícím školním roce se vyučují povinně volitelné předměty zbožíznalství ve druhém ročníku, technika cestovního ruchu a zeměpis cestovního ruchu ve druhém až čtvrtém ročníku a sekretářské práce ve čtvrtém ročníku. Z nepovinných předmětů je ve třetím ročníku zaveden předmět aplikovaná ekonomie v rámci projektu "BAŤA JUNIOR ACHIEVMENT" a ve čtvrtém ročníku seminář z ekonomiky. Ve třetím ročníku škola organizuje souvislou odbornou praxi na pracovištích firem. Výstupem jsou seminární práce žáků, jejichž hodnocení je dle sdělení vyučující součástí známky z ekonomiky ve čtvrtém ročníku. Kontakt s praxí je k vybraným tématům zajištěn také v rámci jednotlivých předmětů formou přednášek a besed s odborníky z praxe a exkurzemi ve firmách (př. Pekárny Tanvald, Seba Tanvald, atd.).

Plánování a příprava výuky odpovídají schváleným učebním dokumentům. Vyučující mají požadavky učebních osnov předmětů rozpracované do časově-tematických plánů podepsaných ředitelkou školy, ve kterých jsou také uvedeny cílové znalosti a dovednosti a doporučená literatura. Při kontrole zápisů v třídních knihách ČŠI nezjistila odchylky v jejich plnění. V předmětu úvod do zbožíznalství je v učebních osnovách zdůrazněno, že osvojování učiva vyžaduje přímé poznání skutečností i formou praktických cvičení. Ta nebyla ke dni konání inspekce realizována. Polovina učiva předmětu úvod do zbožíznalství se učí v prvním ročníku a druhá polovina v rámci povinně volitelného předmětu zbožíznalství ve druhém ročníku. Učivo těchto dvou předmětů je pojato převážně faktograficky, což neodpovídá požadavkům kladeným standardem odborného vzdělávání na vědomosti a dovednosti v tomto předmětu.

Personálně je výuka zajištěna třemi odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími, z nichž jedna nemá odbornou způsobilost pouze pro výuku účetnictví, kterou vyučuje v prvním ročníku.

Výuka probíhala v dobrých psychohygienických podmínkách v kmenových učebnách, odborné učebně obchodní korespondence vybavené elektronickými psacími stroji a v odborné učebně výpočetní techniky. Prostory jsou čisté, esteticky upravené a účelně vybavené.

Škola vlastní software pro vedení podvojného účetnictví (Many) a jednoduchého účetnictví (Tichý), který však není v hodinách využíván. Z pomůcek jsou k dispozici meotary, videokazety, odborná literatura, časopisy. Vyučující zbožíznalství pro tento předmět postupně vytvářejí sbírku pomůcek a materiálů. Učebnice a některou odbornou literaturu si žáci kupují.

Všechny hodiny probíhaly v souladu se stanoveným cílem. Samotný průběh zhlédnutých hodin byl rozdílný. Některé hodiny byly z hlediska obsahu a metod (vysvětlovací rozhovor) promyšlené, vyučující se snažila vtáhnout žáky do procesu hodiny kladením otázek, využila předem připravené materiály (rozmnžené příklady, blány na meotar) a práci s učebnicí. Vyskytly se i hodiny, kde výuka probíhala frontálně, žáci byli pasivními účastníky hodiny, odpovídali pouze na otázky kladené vyučujícími, často jednoslovně.

Ve všech hodinách chyběl prvek aktivního samostatného učení, nebylo provedeno shrnutí učiva a zhodnocení hodiny, efektivitu některých hodin snižovalo diktování poznámek. Rezervy vidí ČŠI v práci s informacemi a samostatné práci žáků, uplatňování metod jako je skupinová práce, ekonomické hry, využívání PC pro výuku, atd. Odborná nezpůsobilost a metodické pochybení vyučující profilového předmětu účetnictví v prvním ročníku se projeví na kvalitě výuky. V maturitní třídě byla část hodin věnována orientačnímu opakování maturitních témat.

Předmětem kontroly byly i praktické maturitní práce z účetnictví za školní rok 1999/2000. Jejich malá náročnost a způsob vypracování, především úprava, neodpovídaly požadavkům kladeným na daný typ práce.

Žáci se zúčastnili celoregionálního kola v psaní na elektronických psacích strojích a na PC. Škola pořádá i celoškolské kolo v psaní na elektronickém stroji a tzv. manažerský den.

Interakce a komunikace ve zhlédnutých hodinách je hodnocena jako dobrá, v žádné z hodin se nevyskytly nežádoucí projevy chování žáků.

Plánování a příprava výuky probíhají podle platných učebních dokumentů pro daný studijní obor. Materiální a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Výuka je zajištěna, kromě účetnictví v prvním ročníku, vyučujícími s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako dobré v účetnictví, ekonomice a obchodní korespondenci, ještě vyhovující ve zbožíznalství a nevyhovující v účetnictví v prvním ročníku.

Kvalita vyučování v odborných předmětech je celkově hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výpočetní technice

Předmět výpočetní technika je ve škole vyučován jedinou vyučující s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Hodinová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Osnovy předmětu jsou plněny, rozpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků a průběžně aktualizovány v závislosti na softwarovém vybavení školy. V plnění osnov neshledala ČŠI nedostatky.

Výuka probíhá ve výborných psychohygienických podmínkách v odborné učebně s nadstandardním vybavením, které umožňuje každému žákovi pracovat samostatně u svého PC a využívat internet i ve vyučovacích hodinách. Do učebny mají žáci přístup také v odpoledních hodinách, prostřednictvím PC vytvářejí vlastní noviny, k internetu mají přístup zdarma. Na učebnu výpočetní techniky navazuje školní knihovna, která se v současné době přeměňuje na moderní informační centrum. K výuce výpočetní techniky je ve škole dostatek odborné literatury, se kterou mohou žáci pracovat a která se průběžně doplňuje. Sešity si žáci vedou sami, základem jsou jednotné stručné a výstižné poznámky, které si každý individuálně doplňuje dle vlastního uvážení.

Ve výuce jsou žáci důsledně vedeni k samostatné práci, pochopení souvislostí a zákonitostí, jsou zvyklí pracovat s nápovědou a odbornými texty. Jejich znalosti a dovednosti jsou průběžně vyučující hodnoceny prostřednictvím standardizovaných a vlastních testů a komplexních úloh.

V době inspekce žáci pracovali s internetem. Formou jednotně zadaného problémového úkolu samostatně pod dohledem a za průběžné individuální pomoci vyučující plnili zadaný úkol. Žáci pracovali individuálním tempem, vyhledávali a zpracovávali informace. Jejich znalosti byly v dané oblasti na velmi dobré úrovni, pracovali se zájmem a většina z nich zadaný úkol bez problémů zvládla.

Výuka byla dobře zorganizována, stanovené výukové cíle byly přiměřeně náročné. Vyučující dovedla dobře využít vstupní i průběžné motivace, využívala příklady z praxe. Její pokyny byly jasné a jednoznačné, individuální pomoc byla pozitivně zaměřena. Nedostatkem bylo minimum času věnovaného shrnutí a závěrečnému zhodnocení hodiny.

Výuka výpočetní techniky v nadstandardních podmínkách. Personální zabezpečení výuky je na vynikající úrovni, organizace, metody a formy výuky na velmi dobré úrovni.

Celkově je výuka výpočetní techniky hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Písemně zpracovaná koncepce školy zahrnuje úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací a materiálně technické. Záměrem školy je rozšířit nabídku volitelných a nepovinných předmětů dle zájmu žáků, v závislosti na personálním obsazení posílit hodinovou dotaci cizích jazyků a ekonomických předmětů včetně vybudování fiktivní firmy a zavést předmět sociální politika. Důležitým a trvalým úkolem je navázání kontaktu s dalšími středními školami. Vedení školy zvažuje možnost zaměřit se na oblast veřejné správy. V materiálně-technickém zabezpečení je prioritním úkolem dobudování informačního centra. Koncepce školy je reálná, vychází z analýzy stávající situace a odhadu situace na trhu práce.

Škola vyučuje žáky dle MŠMT ČR schváleného učebnímu plánu čj. 14 073/93-23 ze dne 25. března 1993 a na ně navazujících osnov. Učební plán je rozpracován do jednotlivých

ročníků, má logickou strukturu a školou provedené úpravy hodinových dotací předmětů jsou ve schválené toleranci.

Do učebního plánu je od druhého ročníku zařazeno šest povinně volitelných předmětů, z nichž jsou v každém ročníku vyučovány čtyři jednotně pro všechny žáky. Výběr volitelných předmětů byl proveden s ohledem na omezené personální možnosti školy. Náplň volitelných předmětů, schvalovaných ředitelkou školy, má podobu časově tematických plánů vymezujících i cílové znalosti a dovednosti žáků. V této oblasti se projevila malá zkušenost vedení školy - v předmětu zbožíznalství se vyučuje učivo povinného základu, název předmětu základy psychologie a sociologie nekoresponduje s jeho obsahem.

Z nepovinných předmětů je ve třetím ročníku vyučována aplikovaná ekonomika, ve čtvrtém ročníku jsou zařazeny semináře z ekonomiky a českého jazyka. Integrované žáky škola nevykazuje.

Operativní plánování je promyšlené a bezproblémové.

Celkově je plánování školy na dobré úrovni s rezervou ve skladbě a školou stanovené obsahové náplni povinně volitelných předmětů.

Organizování

Stanovená organizační struktura je jednoduchá, společná pro celý právní subjekt a umožňuje účinné řízení školy. Kromě ředitelky se činností Obchodní akademie zabývá v rámci přesně vymezených kompetencí jeden ze dvou jejích zástupců. Materiálně-technické i prostorové vybavení společně využívají žáci základní i střední školy (školní jídelnu, tělocvičnu, odborné učebny fyziky a chemie atd.). V oblasti výchovně-vzdělávací s vedením školy průběžně spolupracují jednotliví pedagogové střední školy včetně předsedů předmětových komisí a výchovné poradkyně. S vedením školy spolupracuje Rada školy, ustavená dle § 17a až d zákona 564/1991 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění. Spolupráce s ní je dle ředitelky školy neformální se snahou problémy řešit. Škola pro žáky zajišťuje nákup sešitů a učebnic, sešity a některé učebnice si žáci odkupují, vybrané tituly jsou žákům zapůjčovány. Namátkově zhlédnutá Rozhodnutí ředitelky školy mají všechny předepsané náležitosti. Pro případ dlouhodobější absence vyučujících má vedení školy připraven seznam náhradníků.

Život školy se řídí školním řádem, společným pro základní i střední školu, se kterým byli žáci prokazatelným způsobem seznámeni. Obsahuje i práva žáků, je však třeba jej v detailech dopracovat vzhledem právům a povinnostem zletilých. Pravidla pro činnost všech zaměstnanců školy včetně pedagogů jsou jasně stanovena v kvalitně zpracovaném organizačním řádu. Organizace školního roku, denní režim i rozvrh hodin předložený ČŠI odpovídají obecně závazným právním předpisům.

Vnitřní i vnější informační tok je na velmi dobré úrovni. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně, četnost porad vyhovuje, ochrana osobních dat je zajištěna před zneužitím. Vnější informační systém je promyšlený, pro rodiče jsou stanoveny konzultační hodiny s pedagogy, zákonní zástupci žáků jsou informováni prostřednictvím studijních průkazů, na třídních schůzkách, v případě problémů individuálně.

Na veřejnosti se škola prezentuje články v místním tisku, vydává svůj časopis, organizuje řadu školních soutěží (o nejlepšího akademika, v psaní na stroji a PC, jazykové a tělovýchovné soutěže), žáci se účastní řady okresních a regionálních soutěží, pro zájemce pořádá den otevřených dveří. Velmi dobrá je dle ředitelky školy spolupráce s Městským úřadem v Tanvaldu, Školským úřadem a Pedagogicko psychologickou poradnou v Jablonci nad Nisou. Dobrým zdrojem informací o škole je její výroční zpráva za školní rok 1998/99, se kterou byli

seznámení pedagogové a byla přijata Radou školy.

Vedení školy také reagovalo na obsah inspekční zprávy z 13. listopadu 1997, její závěry a doporučení ČŠI. Zjištěné nedostatky byly odstraněny.

Organizování je nyní velmi dobré, nadprůměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení lidí je založeno na demokratických principech. Řídící pracovníci školy jsou se svými podřízenými v denním kontaktu, průběžně probíhají diskuse týkající se výchovně-vzdělávacího procesu.

V pedagogickém sboru došlo od minulé inspekční návštěvy k pozitivním změnám. Výchovně-vzdělávací proces zajišťovalo v době inspekce 12 interních pedagogů včetně ředitelky školy a jejího zástupce. Devět z nich je ve věku do 45 let, devět členů pedagogického sboru má odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce na střední škole. Jediná vyučující anglického jazyka bez odborné a pedagogické způsobilosti odešla v dubnu 2000 na mateřskou dovolenou. Z celkového počtu 156 vyučovacích hodin týdně bylo v době inspekce 73,7 % zajištěno učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, 26,3 % s pedagogickou způsobilostí. Bez odborné způsobilosti jsou vyučovány předměty s malou hodinovou dotací (občanská nauka, základy psychologie a sociologie, technika cestovního ruchu, právo) a německý jazyk. Z hlediska výchovně-vzdělávacího procesu není optimální přidělení výuky účetnictví v prvním ročníku vyučující bez odborné způsobilosti, provizoriem je řešení výuky anglického jazyka při odchodu vyučující na mateřskou dovolenou suplováním a spojováním skupin.

Hodnocení pracovníků školy probíhá na základě jasně stanovených kritérií, se kterými byli pracovníci prokazatelně seznámeni. Ke změnám osobního ohodnocení dochází v odůvodněných případech pololetně.

Motivačním stimulem je realizace řady vzdělávacích i společenských akcí, nadprůměrné pracovní podmínky a podpora dalšího vzdělávání pedagogů (semináře, přednášky, výstavy, přístup k internetu, doplňování učitelské knihovny odbornou literaturou apod.). Stálým úkolem pro předsedy předmětových komisí je metodická pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím.

Vedení a motivování je ve škole na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém v kontrolní činnosti v oblasti výchovně-vzdělávací a provozně-hospodářské je promyšlený. Jednotlivé materiály věnované kontrole obsahují nejen úkoly, ale i termíny a zodpovědné pracovníky. Důsledkem průběžné a pečlivě prováděné kontroly je čisté a upravené prostředí školy i jejího okolí, mimořádně kvalitní je formální a většinou i obsahová úroveň předložené dokumentace školy.

Hospitační činnost realizuje podle plánu ředitelka i její zástupce pro střední školu. Její četnost je vzhledem k počtu tříd značná - dle třídních knih se k datu inspekce uskutečnilo čtrnáct hospitací. Učitelé jsou se závěry hospitací včas a prokazatelným způsobem seznamováni, v případě zjištění nedostatků jsou přijímána opatření a následuje další kontrola ke zhodnocení jejich účinnosti.

Zapojení dalších pedagogů do kontrolní činnosti je vzhledem k velikosti školy a obsazení pedagogického sboru obtížně realizovatelné. Z tohoto důvodu také chybí možnost porovnání s jinými školami stejného typu a větší výměny názorů mezi pedagogy stejné odbornosti.

Škola se nezapojuje kromě testů Kalibro 98 do žádného testování znalostí žáků, ani nevyužívá

vlastní evaluační nástroje.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou na dobré úrovni, škola má rezervy v systému hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je celkově na velmi dobré úrovni. Rezervy jsou v plánování obsahové náplně povinně volitelných předmětů, v řešení personálního obsazení výuky účetnictví v prvním ročníku a anglického jazyka, v kontrolní činnosti zaměřené na hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 29 601/99-21 ze dne 4. října 1999,
- MŠMT ČR schválené učební plány pro Obchodní akademii čj. 14 073/93-23 z 15. března 1993,
- učební plán schválený ředitelkou školy,
- tematické plány hospitovaných předmětů,
- písemné maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury šk. roku 1999/2000,
- dokumentace o praktických maturitních zkouškách z účetnictví,
- maturitní otázky k ústní části maturitní zkoušky z českého jazyka a cizích jazyků,
- sešity žáků obsahující písemné kontrolní slohové práce z českého jazyka a literatury,
- rozvrh hodin,
- třídní knihy a třídní výkazy hospitovaných předmětů,
- namátkově vybrané studijní průkazy žáků,
- výsledky projektu „Kouření a my“ v grafickém a statistickém provedení,
- personální dokumentace,
- podkladová inspekční dokumentace školy,
- další dokumentace ředitele školy,
- výroční zpráva za školní rok 1998/99,
- hospitační záznamy ČŠI.

ZÁVĚR

Prostorové podmínky, ve kterých jsou žáci vzděláváni, jsou vynikající. Stejně tak mimořádná je estetická úroveň prostředí školy. Nadprůměrné materiálně-technické vybavení školy umožňuje ve sledovaných předmětech bezproblémově plnit stanovený vzdělávací program a průběžně se doplňuje. Odborné učebny jsou dobře vybavené a vhodné

využívané. Psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách dodržovány.

Hospitované hodiny byly výrazně odlišné - jejich úroveň se pohybovala od výborné až po nevyhovující. Ve všech sledovaných předmětech s výjimkou čtvrtého ročníku předmětu český jazyk a literatura byly dodržovány schválené osnovy.

V hospitovaných hodinách byly často využívány učebnice, odborné texty a didaktická technika, v některých převládalo tradiční faktografické pojetí výuky vedené frontálně jednotným tempem. Méně bylo využíváno prvků aktivního učení. V řadě hodin chyběl dostatečný prostor na procvičení učiva a zpětnou vazbu. Na výborné úrovni je práce komise společenskovědních předmětů. Ve sledovaných předmětech je kvalita vzdělávání celkově na dobré úrovni.

Řízení školy je ve sledované oblasti na velmi dobré úrovni. Česká školní inspekce konstatuje v této oblasti činnosti školy od minulé inspekční návštěvy výrazné zlepšení. Vedení školy reagovalo na obsah inspekční zprávy z 13. listopadu 1997, její závěry a doporučení ČŠI. Zjištěná negativa byla odstraněna, pedagogický sbor byl doplněn o odborně a pedagogicky způsobilé vyučující. V řízení se však projevuje určitá nezkušenost v práci s učebním plánem, zvláště ve stanovení obsahu volitelných předmětů. Malá možnost porovnání s jinými školami obdobného typu se odrazila v nízkých požadavcích na náročnost praktických zkoušek z účetnictví.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu, finanční prostředky jsou využívány přednostně ve prospěch žáků.

Činnost školy je ve sledované oblasti celkově hodnocena jako dobrá.

Doporučení:

- urychleně a v co největší míře navázat kontakty se školami stejného zaměření,
- při přidělování předmětů maximálně respektovat odbornost vyučujících,
- lépe promyslet obsahovou i předmětovou skladbou volitelných předmětů,
- konkretizovat vyučovací cíle odborného cizího jazyka,
- při výuce odborných předmětů využívat software,
- více rozvíjet komunikativní dovednosti žáků,
- preferovat samostatnou práci žáků, práci s informacemi, práci ve skupinách, atd.,
- motivovat žáky k samostatné domácí přípravě a využívat ji v hodinách (literární referáty, čtenářské zkušenosti,
- věnovat zvýšenou pozornost přípravě praktických maturitních zkoušek z účetnictví, a předepsaným kontrolním slohovým pracím z českého jazyka a literatury (výběru témat, kvalitě jejich oprav, hodnocení),
- sledovat práci předmětové komise českého jazyka a rozšířit její personální obsazení,
- volit témata písemné maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury tak, aby korespondovaly s prací ve slohových hodinách, vycházely z mezipředmětových vztahů a z poznatků, které získali žáci při práci s informacemi.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
Členové týmu	Ing. Zdeňka Hájková	v. r.
	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Liberci dne 5. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. června 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jana Prokešová	v. r.

Předmětem orientační inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI

Školský úřad	2000-07-03	080 488/00-3200
Zřizovatel	2000-07-03	080 487/00-3200
Rada Masarykovy ZŠ a OA v Tanvaldě, Palackého 359, Tanvald	2000-07-03	080 489/00-3200

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly podány